

בית נאמן

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב.ב.

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז צוק"ל

יום רביעי י"ט בשבט התש"ע

נושאי השיעור:

ניתן לשמוע את שיעורי מרן צוק"ל בערוץ קול ברמה או ב'קו בית נאמן': 079-9270505

ביאורים וחיידושים מתוקים בפסוקי הפרשה

אמנם לא אמר תחזה בשרטוטים, אלא "ברוח הקדש", תסתכל. היום יש דרכים לדעת על ידי כתיב יד - גרפולוגיה, אבל לא תמיד הם מדויקים, רק לפעמים.⁵

"האלקים אשר ממנו לבדו אירא" - לא לפחד מאיש

ג. אז הדיין צריך להיות לו כמה מעלות. הדבר הראשון "אנשי חיל" - שלא יפחד. אם דיין יפחד, אין לו שום כח ואין לו שום ערך. יום אחד יפחד מהחילונים, יום אחד יפחד מ'תד נאמן', ויום אחד יפחד מכל מיני בטלנים. אז ממילא מה הוא? כלום. (יבוא איזה לבלר אחד שאפילו חותם את שמו בראשי תיבות - 'ני' אתה יודע מי זה ני? זה יתד נאמן... אבל מיהו הכותב אתה לא יודע. או יתחום 'ל' מי זה יל? יום ליום ולילה ללילה... מה תעשה לו?). הוא מפחד, אבל זו דעת תורה, מה אתם רוצים מהחיים שלי? ככה הדין. יש לכם קושיות - בבקשה. יש לכם דיבורים - תדברו ותבררו עד מחר... פעם משהו לחץ על אבא ע"ה: "עליך לחתום על פסק הדין הזה", ולחץ ולחץ ולחץ, ואמר לו: יש לך שלושה ימים

(הוא ידע לבדוק, אני לא יודע איך הוא ידע, אולי ראה ספרים שכתבו בזה) והוא לא רצה לראות. ביקשה ממנו פעם פעמיים שלוש, ראה ונרתע, אמרה לו: תגיד לי מה ראית. אמר לה: שום דבר. חזרה ואמרה לו: תגיד לי. אמר לה שהוא רואה שהיא תחיה ארבעים וחמש שנה, ותביא שלושה ילדים. אבל אחר כך את הילד השלישי לא תזכי לגדל אותו, ובעלה יקח אשה אחרת. אבל אם תתפללי טוב את יכולה לבטל את הגזירה. (זה גם כתוב בזוהר כמה פעמים שאם אדם מתפלל טוב, אפילו שרטוטים שבידים משתנים). אבל כמו שאמר כך היה. והוא בעצמו בן שמונים ושלוש נפגע לא עליו מסוס ונפטר, טוב שלא הסתכל בידיים שלו... אדם יסתכל בידיים שלו - יסתכל בעתיד שלו. בשביל מה יסתכל, בשביל לפחד? יותר טוב לא לדעת. אז רבי חיים ויטאל אמר: לא, היה מפצץ (ככה כתוב) עוד פעם ועוד פעם. אמר לו האר"י: תשמע, בכל דבר תוכל להפצץ בי חוץ מזה. זה לא שייך לך. מה עשה רבי חיים ויטאל? עשה חכמה. ערב פורים היתה אשה אלמנה אחת, אמר לה: אני אתן לך מאה דינר, מחר תלכי לרב, תגיד לו שכתוב בשלחן ערוך (ס' תרצ"ד ס"ג) שביים פורים כל הפושט ידו נותנים לו. יש לי בת יחידה (היא היתה אלמנה), תראי את היד שלה לרב, והרב יסתכל ויגיד לך את המזל שלה. וממילא אני אסתכל ואני אבדוק ואשווה, הוא קורא בזוהר מצד אחד (היה עמל מאד בזוהר) ומסתכל, ואחר כך ילמד. אמרה: בסדר. (בשביל מאה דינר הכל בסדר...). באה למחרת לאר"י, אמרה לו: כבוד הרב, "כל הפושט ידו", הבת שלי תפשוט את ידה, תסתכל ביד ותגיד לי מה המזל שלה. אמר לה: זה בטח חיים שלח אותך, הוא חושב שאני לא יודע מה אני עושה... רבי חיים ויטאל הוא ששלח אותך. אני לא אסתכל ביד ואני אגיד לך את כל המזל שלה! איך זה? שתעבור על יד המזוזה, תשים את ידה על המזוזה, אני מקבל 'זרם' משם, אגיד לך את הכל, וחיים לא ידע... ככה כתב הרב חיד"א שם בזוהר שהאר"י לא רצה ללמד את מהר"ו שום דבר מזה. נקודה. יש לנו עשרה דפים בזוהר, קוראים אותם (פעם אחת קראתי אותם) ולא מבינים כלום.

5. אומרים שפעם הייתה גניבה באיזו ישיבה, אז הלכו לכל התלמידים, לקחו מהם כתיב יד שלהם, שלחו את זה לגרפולוג אחד באלעד ואמר להם: הכי מסתבר שזה כתב היד הזה, וככה נבדק וככה נמצא! ויש בגמרא גם סיפור דומה על מר זוטרא (ב"מ דף כ"ד ע"א). הוא היה באיזה מקום (בבית מלון כנראה) עם התלמידים שלו ונגנב כוס של כסף. בעל הבית אומר לו: הרב, אתה צריך לחפש מי גנב לי. אמר לו הרב: מאיפה אני אחפש לך? אמר לו: אם לא, אז האשמה מוטלת על כולם, תלמידי הישיבה גנבים! מה נגיד? פתאום מר זוטרא מסתכל ורואה שאחד התלמידים נטל את ידיו וניגב את ידיו בגלימה של חברו. למה? כי כתוב שמי שנגנב בגלימה של עצמו יהיה לו שכחה (עייני במג"א ס' קנ"ח ס"ק צ"ו), והוא לא רצה לשכוח את הלימוד הצדיק הזה... אז הוא לקח את הגלימה של חברו וניגב בה. אמר מר זוטרא: אה, "היינו האי דלא אכפת ליה אממזנא דחבריה" - בוא הנה, תודה, נתנו לו מלכות, עד שאמר: טוב, טוב, אני גנבתי, והחזיר.

מדוע לא עלה בדעתו של משה רבנו מה שיעץ לו יתרו?

א. ¹ הגענו לפסוק: "ויהי ממחרת וישב משה לשפוט את העם" (שמות י"ח, י"ג). רש"י כתב "ממחרת" - מחרת כפור. הרמב"ן אומר זה לא הפשט, אלא הפשט הוא ממחרת הפגישה, יתרו בא, עשה את הסעודה הזאת, למחרת ראה "מה חתני הצדיק עושה מהבוקר עד הערב"? מקבל אנשים. יש כאלה שהוכיחו מכאן שאין סדר לישראל, עם ישראל לא מסודרים. הנה הם לא ידעו אפילו לעשות שופטים גדולים וקטנים, עד שיתרו - הגוי הזה - נתן את העצה הזאת. זה לא נכון. ² (ראה בספר דרשות אל עמי ח"ב דף י"ב ע"א). ולמה לא עלה בדעתו של משה רבנו לעשות מה שיעץ יתרו? כי הוא אמר: אני אהיה אחראי, אם יהיה איזה דיין אחד שהוא לא כל כך בסדר, אולי יטעו אותו, אולי ירמו אותו, אולי יפתו אותו, איך אני יכול לקבל אחריות?! לכן אני ממונה וזהו. בשבילו זה לא היה בעיה, משה רבנו היה חזק, "לא כהתה עיני ולא נס ליחה" (דברים ל"ד, ז). ברגעים האחרונים שלו כתוב: "ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו" (שם פס' א'), ואמר חכמים (סוטה דף י"ג ע"ב) שתיים עשרה מדרגות היו שם, ופסעם בפסיקה אחת - במכה אחת. יש דבר כזה? אהרן הכהן ביום האחרון שלו עולה להר ההר. היום בני אדם בריאים אינם יכולים להגיע, רק לרכוב על סוסים ועל חמורים ועל ערבים... כמה מדרגות יש שם? ³ אז בשביל משה רבנו אין בעיה, רק העם עומדים עליו, מה נעשה להם? מי שיש לו בעיה רצינית - שיעמוד. לפחות את ההקרה הזאת יעשה. אבל יתרו אמר לו: "נבל תבול גם אתה גם העם הזה" (שם פסוק ח"ה). אם אתה חושב שאתה לא תיבול, מה עם העם? אז תעשה לך כל מיני שופטים, ואם אחת חושש אולי לא יהיו בסדר - "ואתה תחזה" (שם פסוק כ"א) - ברוח הקודש שעליך (מכילתא, הובא ברש"י). רוב המלה חוזה זה ברוח הקודש. כמו: "במחזה לאמר" (בראשית ט"ו, א') והכוונה ברוח הקדש, אתה תשפוט ברוח הקודש.

"ואתה תחזה" - חכמת השרטוט

ב. בזוהר כאן כתובים כמה דפים שאדם יוכל להכיר תכונות של בן אדם על ידי שרטוטים שבידים, על ידי צפרניים, על ידי קמטים שבמצח, אבל אי אפשר להבין אותם. יש שם עשרה דפים, אתה קורא וקורא וקורא ולא מבין. את המלים אתה מבין, מה התוכן אתה לא מבין. ⁴ אז זה "ואתה תחזה". רש"י

1. שיעור זה נמסר ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ ביום רביעי י"ט בשבט התש"ע בבית מדרשו בין מנחה לערבית, וזה מה שאמר רבנו טרם השיעור: לא אמרנו תחננו בגלל סעודת יתרו [שחלה למחרת], ככה המנהג שלנו. וכאן רוב המתפללים מהעדה שלנו. וגם [חלק מ] האשכנזים לא אומרים תחננו במנחה, אז ככה רובא דרובא לא אומרים תחננו. וגם מחר בבוקר [יום חמישי פרשת יתרו] אם יהיה לנו רוב מנין תוניסאים או ג'ראים, לא נאמר תחננו, של נשכח את סעודת יתרו.
2. הם אמרו, הנה ההוכחה, הרמב"ם מסודר, כי הרמב"ם למד פילוסופיה. אבל מי שלא לומד פילוסופיה ומדע וחכמות האומות, לא מסודר. אבל הנה רש"י מסודר להפליא, כל מלה ומלה מדויקת. רש"י לא למד שום מדעים ושום חכמה, רש"י כולו תורה. "היצירה הגדולה ביותר שיצרה היהדות בלי שום השפעה מבחוץ".
3. פעם רבי יוסף זליכה (שיהיה בריא) סיפר שאי אפשר לעלות שם. איך עלה אהרן, ומסתמא גם נעליים לא היו לו, היו הולכים יחפים, והוא היה בן מאה עשרים ושלוש!
4. אמרו שרבי חיים ויטאל רצה ללמוד את זה, ורבו [האר"י] אמר לו: זה לא בשבילך, לא כדאי. כי אדם יראה וישתגע. היה מעשה בדורנו באחיו של רבי מקיץ שלי, שמו רבי חויה שלי (הוא כתב ספר 'מעשה חושב' על התורה), שבתו אמרה לו: תגיד לי אבא, מה יש ל?

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	16:43 17:56 18:37	
ת"א:	16:59 17:58 18:33	
חיפה:	16:47 17:56 18:31	
ב"ש:	17:00 17:58 18:34	

נא להרבות בתפלה לרפואת מורנו ורבנו עט"ר האנן הגדול רבי רחמים אליהו שלום חיים בן כמסאנה מאוזח שליט"א (להבדיל אחיו של מרן רבנו זצוק"ל) בתוך שאר חולי ישראל

פה? כי כל מה ששייך ליתרו נכתב ביחד. והרמב"ן אומר לא, כל זה לפני מתן תורה, בא יתרו שמע את הדברים, למחרת נתן הערה, אמרו לו: "חזק וברוך". והוא אמר: עכשיו אני הולך לגייר, לספר לבני משפחתי כמה הכבוד של התורה והנסים וכו', אז הוא הלך אל ארצו, ואחר כך "בחודש השלישי".

בחודש או ביום?

ז. "בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה בא מדבר סיני" (שמות י"ט, א). הפסוק פתח "בחודש" וסיים "ביום". מה זה "ביום"? איזה יום זה? חכמים אמרו (שבת דף פ"ו ע"ב) שהם הגיעו בראש חודש סיון. ומה הפשט בפסוק? אומר האבן עזרא (וכמה חכמים אמרו את זה) ש"בחודש" פירושה בראש חודש. איפה מצאנו דבר כזה? "ויאמר לו יהונתן מחר חודש" (שמואל א' כ', י"ח). עוד מעט יש לנו הפטרה כזאת, שבת הזאת זה כ"ב, שבת הבאה בעזרת ה' זה כ"ט. ומה קוראים ב[סוף ה]פטרה? "מחר חודש" והכוונה מחר ראש חודש. אז "בחודש השלישי" הכוונה בראש חודש השלישי - ביום הזה. יש לנו עוד דוגמה כזו שחודש פירושה ראש חודש - "זאת עולת חודש בחדשו לחדשי השנה" (במדבר כ"ח י"ד), מה זה "עולת חודש"? עולת ראש חודש. וכן "לא חודש ולא שבת" (מלכים ב' ד, כ"ג) - הכוונה לא ראש חודש. [וע"ע בחומש בית נאמן כאן].

שומרי תורה צריכים לחיות באחדות

ח. "ויסעו מרפידים, ויבואו מדבר סיני... ויחן שם ישראל" (שמות י"ט, ב). זו פעם אחת שנאמר על כל ישראל בלשון יחיד - "ויחן שם ישראל" - כאיש אחד בלב אחד. "ויחן שם" הגימטריא שלה פעמיים אור, כשישראל נמצאים באחדות, אין אף אומה ולשון שיכולה לגעת בהם. כששומרי תורה ומצוות נמצאים באחדות, אין אף אחד שיכול להלשין עליהם. אם תמצא מלשניות - זה בא מבפנים⁸. יש מקום שנקרא 'חדרי חרדים' (במקום 'חדרי חרדים' - חדרי חרדים), ושם יש אחד חרדי

אחת בתורה, "ואתה תחזה". לומר לך "קבל את האמת ממי שאמרה". מה זה? גר שלפני כן היה עובד עבודה זרה, פתאום נעשה יועץ למשה רבנו? זה מה שחסר לך להיות יועץ למלך? אבל משה רבנו עשה את זה. זה לא פשוט לבחור אנשי חיל שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושירי עשרות. במקום אחר (דברים א' פסוקים י"ג ו"ד) כתוב: "הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידועים לשבטיכם... ואקח את ראשי שבטיכם אנשים חכמים וידועים". ואיפה הנבונים? הגמרא אומרת (עירובין דף ק' ע"ב) שהוא לא מצא נבונים שמבינים דבר מתוך דבר. מצא חכמים, מה שהוא לומד זוכר, אבל להבין דבר מתוך דבר לא מצא⁷.

מתי נפרד משה מיתרו חותנו?

ו. "ושפטו את העם בכל עת, את הדבר הקשה יביאון אל משה... וישלח משה את חותנו" (פסוקים כ"ו-כ"ז). לפי רש"י כל הקטע הזה [של וישלח משה וגו'] צריך להיות אחרי מתן תורה, אחר כך היה מתן תורה, ואחר כך עליה להר, ואחר כך עשו את העגל, ואחר כך אחרי כיפור שלח אותו. אז למה בא הפסוק הזה לכאן? "אין מוקדם ומאוחר בתורה" (פסחים דף ו' ע"ב). אבל מה הטעם שנכתב

7. הרי"ף - רבי יצחק אלפאסי ע"ה - נתן סמיכה לתלמידו מובהק רבי יוסף בן מיגאש ע"ה שהרמב"ם כתב עליו (בהקדמתו לפירוש המשנה) "לבו היה מבעית בעיון" - העיון שלו היה נפלא. (פעם הרב עובדיה) (שיחיה) כתב הקדשה על ספרו לרבי בן ציון אבא שאול זכרוננו לברכה, ההקדשה הזו מובאה באיזה ספר על הרב בן ציון (עמוד האש' נדמה לי). אבל ההקדשה מחזקה כולה. הרב בן ציון מחק אותה, בקושי הסתכלתי מה יש מתחת לדברים, וכתוב שם "עיונו מבעית". ככה כתב עליו. פעם אחת היה איזה מקום (בספר אמת ליעקב בצורת האותיות אות ל') שהזכיר את הרי"ש. הרב עובדיה אומר (ש"ת יב"ע ח"ב חיו"ד סי' כ' אות ט') חיפשתי בכל הרי"ש ולא מצאתי איפה הוא. בא רבי בן ציון אמר הרי"ש זה רבי יצחק ברוך שאמר. יש חכם אחר על אותיות סת"ם, שיש לו ספר 'ברוך שאמר' - רבי יצחק ברוך שאמר. [והרב עובדיה כתב:] "אלב גם בברוך שאמר לא מצאתי... אז בא רבי [שלמה] מועלם שיחיה ואמר (עיי' בספר יריעות שלמה ח"ג עמ' רכ"ט) יש ספר 'ברוך שאמר' כתב יד שהופיע בדורנו ונמצאו שם הדברים. אז הרב בן ציון מבעית בעיון. אז מה כתב הרי"ף לתלמידו בסמיכה שלו? התלמיד הזה - רבי יוסף בן מיגאש - אפילו בזמן משה רבנו לא נמצא כמוהו! זו גוזמא. אבל למה הוא אמר ככה? כי כתוב בגמרא בעירובין (דף ק' ע"ב) שמשנה רבנו לא מצא נבונים, אבל זה החכם הזה גם חכם וגם נבון, לכן גם בזמן משה לא היה כמוהו.

על אח המנוח רבי אשר אברהם הכהן שמעתי שהיה מחמיר בשמיטה, הוא לא היה גר במקום שהיה ניתן לייבא כמו בבני ברק. הכל ביוקר בשמיטה (אומרים שהשנה הורידו את הרמה התייר לנו בצורה מסודרת, הלאה)³. כל המשפחה משפחה של צדיקים גמורים משפחה של ישרים. מורנו הרב רבי חיותה לא זכה לבנים תלמידי חכמים, זכה לבנות, אבל הבנות האלה הנחילו את יראת השמים שלו לבניהן אחריהן, הרבה נכדים לומדים תורה ויראי שמים.

המנוח ע"ה עבר ייסורים רבים, שני בנים שלו בעוונות נפטרו בחייו, אם זה רבי חיים כהן ע"ה שזכה שסבא שלו היה סנדק שלו, ואם זה רבי ניסים כהן ע"ה שהיה חתנו של הרב [שמעון] חירארי. הוא זכה לנכדים תלמידי חכמים, הדרשות שלו והדברים שהוא אמר - אנשים חושבים מי שאין לו ילדים אז הוא מדבר לרוח - אבל לא, דברים שהוא אמר עשו פעולות בלב השומעים. אבל צריכים הבנים לדעת שכל הזמן שהמנוח היה בחיים זכותו הייתה מגינה על כל המושב. אדם שהוא למד תורה מהבוקר עד הערב, אדם שהוא עסק בצרכי ציבור, היה שוחט היה בודק סכינים, והכל עשה לשם שמים. אדם שהיה הולך לכמה בתי כנסת כל יום שבת וקורא להם בספר תורה ללא כל תמורה, זה אדם מיוחד במינו. לא לומר הוא לא היה גדול בתורה, גדול בתורה זה חשוב בודא, אבל המעשים שאדם עושה הם גדולים יותר מהלימוד. כתוב בגמרא בקידושין (ל"ג ע"ב) בעל מעשים הוא, 'אמר לו תכבד את אביך כי הוא בעל מעשים', בעל מידות טובות ובעל מעשים. והמעניין הוא שלילה לפני פטירתו היה אומר איפה התלמידים שיבואו ללמוד, אמרו לו אבל אתה לא מרגיש טוב, לא, הוא לא מרגיש כלום רק תלמידים. הראו לי תמונה, בלילה האחרון באו אליו אנשים לברך אותו. הוא היה מקבל משהו בשביל פדיון נפש, ונותן את זה לצדקה. חי מניהול מכולת וזהו, ככה היו אבותינו. אשרי אדם שנהנה מיגיעו ועוסק בתורה, עושה נחת רוח ליוצרו גדל בשם טוב ונפטר בשם טוב מן העולם.

לכן אם תכתבו פעם חוברת או משהו על הרב המנוח, תכתבו ג"כ על האחים שלו, תכתבו אותם. כל דבר שאתם זוכרים מזה תכתבו. משום שהדור שלנו רחוק מאה אלף קילומטר מהדור שעבר, בדור שעבר לא היתה שום שאלה על אמונה, שום קושיות, הדור שלנו כולו חושך ואפילה. מי שיש לו המכשיר הידוע בבית, יראה זה שיש שונה. זה נקרא בלועזית "ג'ט ל".

3. אבל הרב עובדיה היה אומר בכל הדברים אני אומר: המחמיר תבוא עליו ברכה, אבל בדבר הזה לא! את המחמיר תבוא עליו ברכה. כיון שאני רואה נשות אברכים אין להם איפה לקנות, אין להם מה לאכול, אין להם, והולכות לקנות עגבניות ביוקר פי שלש משנים קדמוניות... לכן צריכים אדרבה לסמוך על היתר המכירה. והמנוח היה מחמיר בדבר הזה.

מדבר וזה מפטפט וזה מקנטר, תסביר לו איפה כל הפרופסורים בעולם שיכולים להתמודד עם היתוש הכי קטן שאפילו טיטוס לא זכה לראות אותו... אי אפשר לראות אותו, אנחנו חדלי אונים, אנחנו חכמים?! אנחנו לא חכמים.

לכן כל אחד צריך להתפלל על חברו ולעשות טוב כל אחד לחברו, ולהרגיש שכל עם ישראל זה עם אחד, לא לריב וכל השגעונות של המפלגות, המפלגות האלה באו גלגול של דור הפלגה, כל אחד מתפלג ומתפלג, ואין להם שום סיכוי. במקום להתחבר ביחד ולהפסיק עם השגעונות האלה. וכמו באמריקה שיש שמה שתי מפלגות, דמוקרטית או רפובליקנים, זה הכל, ופה יש מאה מפלגות, אם בן-אדם יכול היה לעשות מעצמו שתי מפלגות היה עושה, שגוען בטירוף שאין למטה ממנו. לכן צריכים אנחנו להתאחד, התורה מאחדת אותנו, שום דבר בעולם לא יכול לאחד כמו התורה. עובדה, אין עם בעולם שאחרי אלפיים שנה חוזר למדינה שלו, חוזר ומדבר בשפה של אבות אבותינו כאילו אתמול היה אברהם אבינו, הדברים שלו בתורה כתובים בשפה ברורה שכל אחד מבין אותה. להבדיל ממדינות אחרות, הצרפתית למשל, משתנה ומשתנה עד שאתה לא מבין בכלל מה שהיו מדברים פעם. יש רש"י בלועזית, רש"י דיבר צרפתית, אבל אתה קורא דברים שלו אתה לא מבין, אתה צריך לחפש מי שמבין צרפתית עתיקה. יש היום בתי ספר בשביל לשחזר את הצרפתית העתיקה, איך משחזרים אותה? מרש"י, כי רש"י דיבר בצרפתית של פעם, לפני 900 שנה. אבל עברית אתה לא צריך לשחזר, תפתח את החומש ותקרא ותהנה מכל מלה.

ה'יתברך יעזור שהנכדים והינים יעשו דברים טובים במושב הזה, עומדים לבנות ישיבה על שמו של המנוח "לבנימין אמר", אמר ראשי תיבות אוריאל מיכאל רפאל, שיהיה רפואה שלמה לכל חולי ישראל, ויהיה בריאות ותהיה נחת רוח. אבל צריכים לדעת ששום דבר לא הולך כאן בלי כסף, המנוח היה עושה בלי כסף, אבל לפתוח ישיבה צריכים כסף. לכן כל אחד ואחד ישתדל לתרום בשביל הקמת הישיבה. אני בלי נדר נותן 500 שקל. מי רוצה להיות שותף בהקמת ישיבה על שם המנוח?⁴

4. הערת המערכת: מרן רבנו הגדול זצ"ל מלבד מה שטרח להגיע למושב ברכיה ולהספיד, גם התעבב ועשה "מי שברך" לכל התורמים כל אחד ואחד על שמו הטוב. כולם ישראו ברכה מאת ה'.

ותג([ג]י)ד

שהוא מוסר - מו"יסר - מתחיל לספר ולספר, ואחר כך עושה מזה מטעמים, עושה דברים שהוא מתחזק... באים עיתונאים במוצאי שבת [לשיעור של הרב עובדיה בלייזן]. מה הם רוצים לשמוע, אכפת להם משהו? אה, הרב אמר שאסור לאשה לעבור בין שני גברים, וגם אסור לעבור בין שני חמורים (וכן הפוך, גבר בין שני נשים). שמע מינה שנשים וחמורים אותו דבר... איזה 'עיון נפלא'... למחרת זו הכותרת. כולם רשעים! באים לשמוע דברי תורה או באים לקנתר? 9. אם האשה לא מחנכת את הצריכים לחנך, מה יעשה הבעל מסכן? או שהוא ביישיבה, או שהוא בעבודה. יבוא סחוט, והאשה חינכה אותו. מה ישאכל בירכה - אכל. ומה שלא בירך - לא יאכל, והעיקר לאכול... [ואכלת ושבעת וברכת] (נ"פ דברים ח', י), לא "וברכת", לא תברך. לא שקרא קריאת שמע לפני השינה. קרא. ומה שלא קרא - עוד יותר טוב... נרדם מסכן, מה אני

אנחנו עם סגולה

התורה נותנת מידות טובות וחוסן נגד
המשטינים עלינו

[illegible]

"אזכר" פירוטיהן בעולם הזה והבא חיימת לו לעולם הבא

**מוסדות 'חכמת רחמים' נרגשים
לברך את הזוכים המאושרים
בהנרלות הגדולות,
שזכו בכפל טובה גם בשותפות
החשובה בהחזקת התורה וגם
בפרסים יקרי ערך.**

**לכל השותפים היקרים
שלא עלו בגורל:
אולי לא זכיתם בפרס הרנעי,
אבל הקרן - זכות החזקת התורה
ולומדיה שמורה לכם לנצח נצחים.**

**יהי רצון שזכות התורה תעמוד
לכם להתברך בכל מילי דמיטב**

**בברכת הרנעי,
הנהלת המוסדות**

מאמר נפלא ממרן רבנו זצ"ל שכתב בימי נעוריו כהקדמה לספרו של מורו ורבו הגאון רבי יצחק בוחניץ זצ"ל (שרבנו זצ"ל ערכו והכינו לדפוס), ובו מדבר על מעלת העיון וההתמדה בשפה מליצית ונאה. מאמר זה לא נדפס בסופו של דבר בהקדמת הספר, ובא בספרו של רבנו "מגדולי ישראל" חלק שלישי (עמ' צ"ג). וכעת לרגל הילולת הר"ג רבי יצחק בוחניץ זצ"ל הנ"ל שחלה השבוע (כ"ו בשבט), אמרנו להביא כאן את דברי קדשו של רבנו. ישוטטו רבים ותרכה הדעת.

"לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים"

שנו חכמים במסכת אבות (פ"ד מ"ג): ואל תהי מפליג לכל דבר שאין לך וכו' ואין לך דבר שאין לו מקום. לדעתי כוונתו ז"ל בזה ללמדנו, כי בהזדמן לפני החוקר או המעיין ענין או רעיון קשה ומסובך ויאלה לעמוד על אמתתו ולמצוא את פתרונו, והוא נלחץ ומתלבט לצאת מן המבוכה ולחתור אל הישבה ולא יכול, בכל זאת אל מהרה יתייאל וירחק בדמיונו אפשרות הענין או הרעיון ההוא במציאות, ויחליט מיד שלא יתכן צאת דבר כזה לפעל בזמן מן הזמנים, כי אולי סוף סוף אחרי היגיעה והעיון הדק היטב ימים ושנים, יתרו הספקיות ויתברר לו הפתרון ויצא ממבוכתו לאורה. וזהו אמרם ע"ה ואל תהי מפליג לכל דבר, ר"ל להרחיק כל דבר שיקשה עליך בתחלת המחשבה ותדחננו תיכף, אלא תחזור להתבונן היטב, שאין לך דבר - כלומר מושג ורעיון - שאין לו מקום ומדור לפי כבודו, אחר השקידה והדרישה, וכאמור. וזה ידוע ומפורסם, בין במילי דשמיא - לכל מעיין והוגה בספרי המפרשים והפוסקים ז"ל, שכמה קושיות ותמיהות שהתקשו בהם גאוני עולם ולא מצאו להם מענה והשאירו בצע"ג, ובאו אח"כ האחרונים כנגד על גבי ענק ומצאו תירוץ נכון וברור. לא מחכמה נוספת ומחריפות שכלם של אלו, אלא שאורך הזמן ומרבית היגיעה והדרישה גרמו זה. ובפרט בחיבורו הענקי של הרמב"ם "משנה תורה", אשר כנודע רבו משיגיו בקושיות עצומות דלית להו וגר נגר דליפקינהו, ויש בו כמה הלכות סתומות ותמוהות לפום ריהטא נגד סוגיות הש"ס, אשר כמעט דימה הקורא שלא ימצאו למו פתרונים עד בלי ירח. ואכן לבסוף גילו האחרונים ברוב ההלכות שצדק רבינו ז"ל במשפטו. ושכל דבריו ומאמריו מדויקים ומכוונים כחוט השערה, ושמעתא ממילא רווחא. (וע' להגאון חיד"א בשו"ת חיים שאל ח"א ס"ט ט"ו מה שכתב בזה). ובין במילי דעלמא - בשאר החכמות והמדעים, כמה המצאות ותגליות הופיעו בזמנים אחרונים אשר לא פללו ולא שערו החוקרים הראשונים, ויש שחילטו הקדמונים בביורו גמור שסברא פלונית כוזבת והפכה אמת, ודורות אחרי דורות נמשכו בדעה זו, ולבסוף אחרי מאות בשנים תצוץ האמת ותופיע, ויתברר בנסיון הפך מחשבתם (ע' בס' הברית על פסוק לעשות לרוח משקל, וכנהה רבות). ויש לכיין זה ג"כ במאז"ל ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע (שזה דבר שאינו מתקבל), שסופו להשמע.

ככל הדברים והאמת האלה אומר אני הצעיר בנוגע לספר הנוכחי "ויאמר יצחק" למו"ר ועט"ר הר"י. ראשית, ראוי לקורא לדעת שהרבה מהחידושים נכתבו בשנת התרצ"א בהיות מו"ר המחבר זצ"ל כבן י"ד שנה, ובהשפעת רבו (מו"א יצ"ו) התחיל מני-אז לסל לו מסלה חדשה בדרך לימוד, להגות ולחדש כפעם בפעם חידושים וביאורים על הש"ס והמפרשים ולהעלות על הספר בדיו (ומזמן לזמן היה מו"א יצ"ו מתקן לו את הכתיבה, הן בסגנון הלשון הכתב והמכתב הן בעיקר הדברים, ומעיר לו שקושיא פלונית נכונה, וזה התירוף בלתי נכון, וזה ראוי להכתב אחרת וכדומה). אמנם חלק מהם נשארו פתיחים בניירות בודדים בלי סדר ומשטר מגרסא דינקותא לאפס הפנאי ועמדו כן כשלישים שנה, ובשנת התש"ך העיר ה' את רוח אחי היקרים יצ"ו לאמר עד מתי יהיו הכתבים עזובים ונטושים ואחריתם מי ישרונה, ואשרי לאדם שמפרסם ספריו בחייו וכו'. ובכן, מסר לנו אז, אני ושני אחי היקרים יצ"ו שלשנתו תלמידיו, את כל חידושי הג"ל עם מה שהוסיף בינתים, ופקד עלינו להעתיק לסדר ולהגיה אותם, והרשני לקצר ולהאריך ולהשמיט את הבלתי-נכון כאדם העושה בשלו. ואכן פקודתו שמרה רוחי, ונגשתי אל המלאכה בלב מלא תקוה. וביום ז' בניסן שנה הנ"ל החילוננו להעתיק בס"ד את כל הדבורים בפנקס גדול ורחב ידים (ואפרי"ן לאחי הקטן החו"ש כמה"ר רחמים אליהו הי"ו שהעתיקת רוב הספר היתה על ידו, ולפעמים בקורא להגיה לפי דרכו שרטט איזה הערות וחתם בהם רא"ם ס"ט, זכרה לו אלקים לטובה). וחילקנו את הספר לשלשה: (א) חידושי ש"ס. (ב) מכתבים חליפות בד"ת וש"ת. (ג) דרושים לכל חפציהם (והנה מו"ר יצ"ו המחבר כתב דרושים הרבה, ולא הדפיס כעת רק חלק מצער מהם).

ושבו התחלתי אני בעניי לסדר ולברר, ואז ראיתי כי כבדה המלאכה מאד מכפי כחי וגילי מכמה עבודות קשות שבמדקדש, ולא היה לי פנאי כ"כ רק היום למשמר בשיעורים תמידין כסדרן והלילה למלאכה, וברוב הפעמים הייתי טרוד בעניינים אחרים, רק בימי הפגרא בחדשי ניסן ותשרי היה לי פנאי קצת. וכמעט נואשתי ורפו ידי ח"ו מלגמור את הספר. ושוב העירוני רעיוני ושרעפי הקיצוני ואמרתי, תורה מה תהא עליה, ואם לא עכשו אימתי. ויגעתי וטרחתי בעשר אצבעותי למלא כל החסרונות כפי כחי, ותדד שנות מעיני, וכמה דבורים שהיו קשים ותמוהים מאד ובעזר ממרום העליתי ארוכה לכל דבריו, לקיים מאמר חז"ל ואין לך דבר שאין לו מקום, וארא והנה עליהם גידים ובשר עלה ורוח ה' ה' בהם. ויש שנמלכתי עם מו"א יצ"ו והעירני איזה הערות ונכתבו כאן בשמו. וההגהות הבאות בין חצאי לבנה בסתם הם מאשר חנני ה', ורובם בחתימה לבסוף נאמ"ן ס"ט (ר"ת נאם מאיר נסים). ואברך את ה' אשר יעצני ועד כה עזרני וזיכני לראות את הספר הנוכחי [חלקים א' וג'] כולל בהדרו יוצא לאור עולם, כן יעזרני בקרוב לסדר ולברר ח"ב בס"ד ולהוציא כל חידושינו לאורה אכ"י. ואבקשה מהקורא שאם ימצא איזו טעות או שגיאה בדברינו אל יחליט תיכף, אלא יודיעני במכתב אולי יש בידי הקצרה מה ליישב, ואם לא מחזיקינה לא מלא חפנאי טיבואת שהעמידני על האמת, והיה זה שלום.

הכו"ח יום ד' ניסן התשכ"ה.

נאם הצעיר ע"ה מאיר נסים

בלא"א כמהר"ר מצליח מאוזו סילט"א

יצא לאור

ספר השיעור - עלוני בית נאמן תשפ"ד

נידן להשיג < **08-6727523** > שלווחות 1,2,3,6

להזמנות מרוכזות 052-7130554

להארות הערות והזמנות נידן גם במייל: bait.neheman@gmail.com

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה זצוק"ל
לע"נ גאלה בת הרבנית אסתר מאוזו ע"ה

עורך: הרב ג'ר
שמואל עידאן שליט"א

גליון
445

למען חספ

"הלכו לחדר הספרים, ראו שהרב יושב ככה על הרצפה וקורא"

חכם מדור אחד לפנינו ונשמו רבי יצחק אלפיה תשן "סדר תענית דבור". כתב בספרו (יש לו ספר "קנטרס היחיד") שמי שעושה תענית דבור כהלכתה מהבקר עד הערב ואינו מדבר שום מלה רק לומר וקורא תהלים וכדומה נחשבת לו תענית דבור והוא 65,600 תעניות! איך הגעת לחשבון הזה? הוא חבר שני דברים, בעל נעם אלימלך אמר (זה חכם גדול - האדמו"ר רבי אלימלך מליזנסק) שמי שעושה תענית דבור יום אחד נחשב לו כאלו התענה משבת לשבת, כאלו התענה ששה ימים. וחכם אחר (החפזת ימים) כתב שמי ששם משבת לשבת זה נחשב לו 65,600 תעניות. אז הוא חבר אותם ביחד, מי שעושה תענית דבור ולא מדבר שום דבר רק דברי תורה, ככה זה שיהיה. אז מה הוא עשה? קבע יום אחד בשנה בימי השבועיים, שיש בו את "תענית הדבור העולמית". באים כמה אנשים, בבקר (או יום לפני כן) הולכים למקוה, אחר כך באים לבית הכנסת וקוראים שלש פעמים תהלים. ויש לו חשבונות למה שלש פעמים תהלים ושמנונה מזמורים [שזה 258 מזמורים], כי זה אותיות חתן, ואותיות נחת, ואותיות חנת - חנית נגד היצר הרע. וכל זה כדי שלא יהיה רגע ביום לבדו, אם נשאר זמן - תלמוד, אבל לא לדבר. ולמה תהלים [דוקא, בתענית דבור]? כי בן אדם שלומד מקרא, הוא אומר באמצע איו מלה, איו הסבר, איו ספור, אתה לא יכול לדקדק בזה. בתענית דבור רואים כמה הזמן חשוב. אם אדם לא מדבר, הוא יכול להספיק המון. אדם לא יודע כמה הוא יכול להספיק!

פעם אחת נכנס אחד מתלמידיו של הגאון מוילנא [הג"ר א] בבקר לפני שהתחילו תפלת שחרית, וראה שיש לגאון מסכת חלין, והוא פתח אותה בדף ע"ה, אחרי חצי רגע דפדף עוד דף, עוד רגע, עוד דף. אמר בלבו: אולי הוא מחפש משהו? אבל מה יש לו לחפש? הרי הג"ר א זוכר את כל התורה כלה. ודבר שני, אם הוא מחפש איו נושא, הרי הנושאים בחלין מדף ע"ה עד הסוף נושאים מתחלפים. אם אתה מחפש ענין "אותו ואת בנו" יש לך

פרק על זה, אם אתה מחפש שלוח הקון, יש לך פרק על זה, "העור והרטב" זה עוד פרק. אדם לא יכול לטעות מדף ע"ה עד סוף חלין. והנה הוא רואה שתוף חצי שעה הג"ר א גמר את המסכת, מדף ע"ה עד דף קמ"ב. אחר כך חזר כמה דפים אחורה, ועלה בלבו חדוש. אמר לו: בוא אגיד לך חדוש יפה, יש קשיא שהקשו על הרי"ף וג' לי תרוץ... ואז הוא הבינו שהגאון מוילנא חזר על חצי מסכת חלין - שבועים דפים - במשך חצי שעה! באיו מהירות הוא קרא. והג"ר א לא היה מדבר מלה, היה נזהר בזה. אפילו כשהוא לומד ביום הוא סוגר את החלונות, מדליק נרות בבית כדי שלא יפריעו לו לרפוא. הרפוא שלו כל כך היה יקר לו, אף אחד לא יפריע לו. ואומרים שפעם אחת הוא הגיע לאיו עיר, וכלם שמעו שהגיע הגאון, אז באו כלם ועלו על סלם לראות אותו איו הוא ישן, זה עלה וזה עלה וזה עלה, והג"ר א ישן חצי שעה בסך הכל, זה הפריע לו, אז הוא בוזבז עשר דקות. אמר: "אוי, על חטא שחטאתי בבטול תורה". פעם הבאה כשהוא בא לשם, אמר: עכשו אני צריך לחסר עשר דקות מהשנה! במקום לישן חצי שעה, לישן רק עשרים דקות. (הוא לא היה ישן חצי שעה בלבד, אלא היה ישן ששעים ביום, חצי שעה מפסיק, עוד חצי שעה מפסיק וכו').

ומרן הרב עובדיה זצ"ל בדורנו היה ככה, הולך לישן חצי שעה, אחרי שעה פתאום רואים אותו שהוא כבר קם. מה יש לאבא? למה הוא קם? (הם לא יושבים לידו, הוא אומר להם: תלכו לחדר שלכם. אבל הם רואים כל פעלה שהוא עושה [במצלמה]). אמר להם: בא אלי איו חדוש מה אעשה? אני אפכה עד מחור? יברח לי החדוש, לא חבל על הזמן? אז הוא קם ופותח ספר. פעם אחת עלה לקחת ספר, והוא נפל - היה מבגר ולא יכול לקום. אז הוא ישב על הרצפה, בידו ספר ולומד. כמו בבקר, איפה אבא? הוא לא במטה שלו, מחפשים אותו, איפה הוא? עלה לשמים?!... הלכו לחדר הספרים ראו שהרב יושב ככה על הרצפה וקורא... אמרו לו: אבא, מה קרה לך? אמר להם: רציתי להביא ספר ונפלת. אמרתי אני אשב בטל עד הבקר! לא חבל על הזמן? אז הוא ישב ככה, לקח ספר (ממא או איו פוסק), והתחיל ללמוד וללמוד, עד שהם באו והקימו אותו. (גליון 444 אותיות ד', ד' ו').

ידע תדע

רבי חיים פלאגי' (שהשביע היתה האפורה שלו) יש לו ספר חקקי לב [בין עשרות ספריו הנוספים]. סבא שלו רבי יוסף חזן כתב שו"ת "חקרי לב", והוא [רבי חיים] עשה שו"ת "חקקי לב". בשו"ת דבורה יש פסוק "חקרי לב" (שופטים ה', טו'), וג' פסוק "חקקי לב" (שם פס' ט"ו).

(בית נאמן גליון 389 אות ב' והערה 4)

הלכה נאמנה

מרן כתב (בשולחן ערוך סימן ש"ח סעיף מ"ח) שמתר לטלטל מניפה בשבת. אתם יודעים מה זה מניפה? פעם היה לנו מניפה, היום כמעט לא משתמשים בה. אבל המניפה היא לא מלאכתה לאסור, המושנה ברורה (ס"ק קס"ב) אמר שאף על פי שמלאכתה לאסור, מתר לטלטלה לצורך גופה ומקומה. אבל למה המניפה מלאכתה לאסור? אין מלאכתה לאסור, בזמן הקצין כשהחם גדול מניפים בה. אלא שהמושנה ברורה דבר כנראה לפי המקום שלו - ברוסיה לא צריכים מניפה, כל הזמן קר שם, לא צריכים מניפה. אז אמר שזה כלי שמלאכתו לאסור, כי מה עושים עם המניפה הזאת? פאשר עושים משהו בתנור, לוקחים את המניפה להניף בה ללבות הגזלים. אבל פאן במדינותינו, איפה שמרן נמצא, בבבל וכדומה אין שום דבר, פשיטא [פשוט] שצריכים מניפה, ומלאכתה להתר לגמרי. ומצאתי שהעיר הזה הרב ליכטמאן, יש לו ספר בני ציון (סי' ש"ח ס"ק ע"א), והרב שבט הלוי (ח"ג סוס"י ל"ד) גם כן, שניהם העירו על דברי המושנה ברורה. המושנה ברורה לא הכיר את המניפה הזאת, ברוסיה צריכים מניפה? הכל קר. לכן אומר שאף על פי שמלאכתה לאסור כי מניפים בה על הגזלים - מתר לצורך גופה. אבל למעשה דברי מרן כפשוטם, המניפה הזאת היא מתרת. המקור לדברי מרן זה הנלבו (הלכות שבת). ומרן כותב עליו בבית יוסף "ופשוט הוא". אם כן למה כתב את זה? אלא או שהיינו חושבים שהמניפה זה שעשוע, כמו כדור שיש אוסרים לטלטל כדור בשבת (סי' ש"ח סעיף מ"ה). או שהנלבו צריך את זה בשביל הספא [סוף הדברים] - "ובלבד שיהא זהיר שלא יהרג בה העובדים", אם אתה משתמש במניפה וג' שם זבובים, תהרג תהרג אותם. (בית נאמן גליון 448 אות י"ז).

בתייר תכלת, מצוות ציצית בשלמות!

הגאון רבי שמואל גדל שליט"א
בן הגאון רבי גדליה זצ"ל מגדולי תלמידי מרן החו"א דיע"א

בשנים האחרונות נמצא שיש חילון בשם פרפוריה, זה נראה שממני יצרו את התכלת. לי אין ספק שהיחיד הזה הוא גבון, זה החילון שממנו יצרו את התכלת, זה ששמו פרפוריה. כל אדם בר דעת שרואה את העובדות, יודע לקרוא את המופת, לא יטיל ספק בזה.

עדיין מושתק? תפסק לכתוב וקבל מיד תגובה מלאה!
יוזבא - יו"ר ועד העדה

0799-1000-65

הזכרתם

גמרתו הנדירה של
מרן אור העולם זיע"א

יכולה להיות שאלה!

גמרתו הנדירה של מרן אור העולם
רבנו **מאיר מאזוז** זיע"א

מסכת עירובין עם חתימת יד קדשו המתנוססת על הכריכה, והגהות
בכתב יד קדשו המפארות את עמודיה, תוגרל בין הזוכים לקחת
החזקת בחור במוסדות "חכמת רחמים".

על כל החזקה של בחור - כרטיס הגרלה אחד

החזקת 4 בחורים

1920 ש"ח לחודש
למשך שנה

מזוזת הקודש
+ מעמד הדלקת נרות
+ טלית מהכהנים הקדושים
+ סיום מסכת ע"י הבחורים
+ 4 כרטיסי הגרלה על
הגמרא הקדושה

החזקת שני בחורים

960 ש"ח לחודש
למשך שנה

מזוזת הקודש
+ מעמד הדלקת נרות
+ סיום מסכת ע"י הבחורים
+ 2 כרטיסי הגרלה
על הגמרא הקדושה

החזקת בחור

480 ש"ח לחודש
למשך שנה

מזוזת הקודש
+ סיום מסכת ע"י הבחור
+ כרטיס להגרלה על
הגמרא הקדושה

או בעמדות
דברים כלום
"חכמת רחמים"

מנהל המוסדות
הרב משה מעמן
0504108108

***9105**

חייגו כעת
משרדי
המוסדות

